

**ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) และ
หลักการประเมินคุณประโยชน์ต่อความเสี่ยง
(Risk and Benefit Assessment)**

รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล
(Assoc. Prof. Sittipong Wattananonsakul, Ph.D.)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณา
โครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ชุติสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือการขัดกัน แห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest)

- ประโยชน์หลัก (primary interest) หมายถึง การปกป้องสิทธิ ความปลอดภัย และความเป็นอยู่ที่ดีของอาสาสมัครและความเชื่อตรงในการทำวิจัย
- ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สถานการณ์ที่ประโยชน์ส่วนตัวส่งอิทธิพลเหนือประโยชน์หลักจนเกิดความเสี่ยงในการตัดสินใจเชิงวิชาการหรือวิชาชีพ
- ประโยชน์ส่วนตัว หมายถึง ผลประโยชน์ส่วนตัวทั้งที่จับต้องได้ (เช่น เงินตอบแทน) และจับต้องไม่ได้ (เช่น เกียรติยศ ชื่อเสียง) ตัวที่ส่งผลชัดเจนและจัดการได้ คือ ผลประโยชน์ด้านการเงิน (financial interest)

ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือการขัดกัน แห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest: COI)

รูปแบบที่เป็นตัวเงิน

- การที่นักวิจัยหรือกรรมการมีส่วนได้ส่วนเสีย กับโครงการวิจัยนั้น
- การเป็นที่ปรึกษาฯ
- การเป็นผู้ร่วมทุนหรือถือครองหุ้น
- ได้รับประโยชน์ตอบแทนสามารถตีค่าเป็นเงินได้
- การได้รับเงินสนับสนุนให้ร่วมประชุมวิชาการ หรือสัมมนา

รูปแบบไม่ใช่ตัวเงิน

- ความเกี่ยวข้องทางสายเลือด
- การสมรส หรือ
- ความสัมพันธ์และ/หรืออคติส่วนตัว
- อาจารย์ที่ปรึกษา
- มีส่วนร่วมทางอ้อมในงานวิจัย เช่น กรรมการสอบ โครงร่างวิทยานิพนธ์ หรือ ผู้ทรงคุณวุฒิในการพัฒนา เครื่องมือวิจัย

Conflict

ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือการขัดกัน แห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest: COI)

- ผลประโยชน์ที่ผู้วิจัย (รวมถึงคู่สมรส) มีผลประโยชน์ด้านการเงินในบริษัท
- ผู้สนับสนุนการวิจัย เช่น มีหุ้นในบริษัท ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของสถาบัน หรือหน่วยงานกำกับดูแล เป็นผู้กำหนดความเกี่ยวข้องทางการเงินที่สำคัญ (Significant Financial Conflict of Interest)
- ค่าตอบแทนที่ผู้วิจัยได้จากบริษัทผู้สนับสนุนการวิจัย
- ผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นเพียงสถานการณ์ อาจไม่ส่งผลกระทบจริง จึงไม่สามารถห้ามไม่ให้มี แต่ถ้าพบว่ามี ต้องมีวิธีการจัดการที่ป้องกันผลกระทบ

ผลกระทบจากประโยชน์ทับซ้อนนี้อาจเกิดเหตุการณ์ ดังนี้

- คัดบุคคลเข้าเป็นอาสาสมัครในโครงการทั้งที่ไม่อยู่ในเกณฑ์คัดเข้า
- อาจไม่รายงานเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์
- บอกความเสี่ยงน้อยกว่าที่ควร เพื่อเชิญชวนให้เข้าร่วมโครงการ
- ตัดแปลงข้อมูล หรือปนแต่งข้อมูลในบันทึก

หลักการประเมินคุณประโยชน์ ต่อความเสี่ยง (Risk and Benefit Assessment)

1. การระบุความเสี่ยง (Risk identification)
2. การถ่วงน้ำหนัก/ ประเมินความเสี่ยง (Risk assessment)
3. การลดความเสี่ยง (Risk minimization)

1. หลักความเคารพในบุคคล (Respect for Person)

1. เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นคน
เคารพในการให้ความยินยอมโดย
ได้รับการบอกกล่าว และเป็นอิสระใน
การตัดสินใจ และเคารพในความเป็น
ส่วนตัว หรือรักษาความลับ

2. ไม่มุ่งแสวงหา ประโยชน์ จากการ
วิจัยในกลุ่มคนอ่อนแอบางที่ไม่
สามารถปกป้องผลประโยชน์ต่อ
ตนเองได้

“An autonomous person is an individual capable of deliberation about personal goals and of acting under the direction of such deliberation.”

“Respect for the immature and the incapacitated may require protecting them as they mature or while they are incapacitated.”

2. หลักผลประโยชน์และไม่ก่ออันตราย (Beneficence and non-maleficance)

การชั่งน้ำหนักประเมินความเสี่ยง และ
ผลประโยชน์ (Risk Assessment) มีการลดความ
เสี่ยงน้อยที่สุด (Minimize possible harms) และ
การสร้างประโยชน์ให้สูงสุด (Maximize possible
benefits)

“In research one
should not injure one person
regardless of the benefits that might
come to others”

3. หลักความเที่ยงธรรม ความเสมอภาค (Justice)

- ความเที่ยงธรรม ความเสมอภาคที่ปฏิบัติต่ออาสาสมัคร ผู้เข้าร่วมวิจัย
- ผู้เข้าร่วมวิจัยต้องได้รับการปฏิบัติ*ได้รับคุณประโยชน์จากงานวิจัย* โดยเท่าเทียม เป็นธรรม

In research, concern is with *distributive justice*, i.e. *distribution of benefits* or burdens.

“Research should not unduly involve persons from groups unlikely to be among the beneficiaries of subsequent applications of the research”

นิยามความเสี่ยง

- ❖ ความเป็นไปได้ ของอันตรายที่เป็นผลมาจากกิจกรรมที่ทำ
- ❖ ระดับของอันตราย ที่อาจเกิดขึ้น ระดับน้อย ----- > มาก

สรุป พิจารณา 2 ประเด็นหลัก

- ความเป็นไปได้/ ความน่าจะเป็น/ โอกาสเกิด

(probabilities)

- ระดับ/ ขนาด/ ปริมาณ ของอันตราย (Magnitude)

รูปแบบความเสี่ยง

- ❖ เสี่ยงต่อ**ร่างกาย** (Physical Risks)
 - อันตรายต่อร่างกาย
 - ความไม่สะดวก/ สบายทางกาย
- ❖ เสี่ยงต่อ**จิตใจ** (Psychological Risks)
 - การได้รับความสะเทือนอารมณ์
 - ละเมิดความเป็นส่วนตัว
- ❖ เสี่ยงต่อ**สังคม** (Social Risks)
 - เสี่ยงต่อการจ้างงาน
 - เสี่ยงต่อการได้รับการกีดกัน แบ่งแยก (discrimination)
- ❖ เสี่ยงทาง**เศรษฐศาสตร์** (Economic Risks)
 - การเงินต่าง ๆ / - ค่าจ้าง เงินเดือน
- ❖ ความเสี่ยงหรืออันตราย**ทางกฎหมาย** (Law harm)
 - เช่น ยาเสพติด การพนัน ฯลฯ

นิยามของ คุณประโยชน์ (Benefit)

ผลลัพธ์ต่าง ๆ ที่น่าพึงพอใจที่มี
ต่อบุคคล ต่อกลุ่ม ต่อสังคม ฯลฯ
อันเนื่องมาจากการวิจัย

พิจารณา 2 ประเด็น

- ความน่าจะเป็น ความเป็นไป

ได้ ของผลลัพธ์ที่น่าพึงพอใจ

- ระดับ/ ขนาด ของประโยชน์

ที่เกิดกับผู้เข้าร่วมการวิจัย

SOCIAL SECURITY

PERKS AND BONUSES

EMPLOYEES ALLOWANCE

PAY RAISE

BENEFITS

HEALTH INSURANCE

PAID VACATION

MEAL BREAKS

ACHIEVEMENT AWARD

ประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นกับผู้เข้าร่วมวิจัย

❖ ประโยชน์ด้านร่างกาย (Physical Benefits)

- ช่วยให้หายจากอาการที่แสดงออกทางร่างกาย
- สุขภาพร่างกาย

❖ ประโยชน์ทางจิตวิทยา (Psychological Benefits)

- ผ่อนคลายจากความตึงเครียด ความไม่สบายใจ
- ช่วยให้ผู้เข้าร่วมวิจัยผ่อนคลายในอนาคต

❖ ประโยชน์ทางเศรษฐศาสตร์ (Economic Benefits)

- ประโยชน์ทางการเงินที่เกี่ยวกับผู้เข้าร่วมการวิจัย

❖ ประโยชน์ในทางวิชาการ / สังคม (Academic and Social Benefits)

- เกิดองค์ความรู้
- โปรแกรมส่งเสริมฯ ที่เป็นประโยชน์ในอนาคต
- ก่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางปฏิบัติส่งผลให้อัตราการเกิดอันตรายต่างๆ ลดลง

การประเมินคุณประโยชน์ต่อความเสี่ยง (Risk and Benefit Assessment)

แนวทางการปฏิบัติอย่างไร

ประเมินอย่างเป็นระบบ (Systematic Assessment)

- คุณประโยชน์ต่อความเลี่ยนต้องมีการถ่วงดุล และแสดงให้
เห็นว่าต้องเกิดประโยชน์มากกว่า (Favorable ratio)
 - เทคนิคการวิจัยเชิงปริมาณ
 - การประเมินที่ถูกต้อง รัดกุมของการวิจัย

ระดับของการประเมินคุณประโยชน์ต่อความเสี่ยง (Levels of Risk-Benefit Assessment)

❖ การประเมินคุณประโยชน์ต่อความเสี่ยง ระดับบุคคล

❖ การประเมินคุณประโยชน์ต่อความเสี่ยง ระดับสังคม

- ใดองค์ความรู้ + ประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมวิจัย ?

- ออกแบบการวิจัยคลาดเคลื่อน + เสี่ยงต่อผู้เข้าร่วมวิจัย ?

- การศึกษาเชิงคุณภาพ ระบุ ชื่อผู้ให้ข้อมูล ?

- การวิเคราะห์ชีวประวัติ ของผู้มีอิทธิพลที่ยังมีชีวิตอยู่

โดยระบุชื่อ ?

- การศึกษาพฤติกรรมผู้ซื้อ ระบุชื่อยี่ห้อสินค้า ?

- พฤติกรรมทางเพศในนักเรียน ระบุชื่อโรงเรียน ?

ระบุความเสี่ยงต่าง ๆ

- การพัฒนารูปแบบ/โปรแกรมการเรียนรู้ STEAM..... ในนักเรียน ม.4
- การพัฒนารูปแบบ/โปรแกรมการออกกำลังกาย.....การวิ่ง ผสมเวทเทรนนิง เพื่อ ในผู้ใหญ่วัยทำงาน
- การศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย.....
- การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ในนักเรียน ม. 3
- การวิจัยชั้นเรียนเพื่อการ..... ป. 5
- การให้คำปรึกษาตามแนวนุชนิยม ในวัยรุ่นตอนต้นหญิงสถานพินิจฯ
- การศึกษาการทารุณกรรมทางเพศในกลุ่มผู้ที่เคยมีประสบการณ์.....
- ความเป็นอยู่ดีทางจิต (สุข) ของนิสิตภาควิชา เอ มหาวิทยาลัย swu

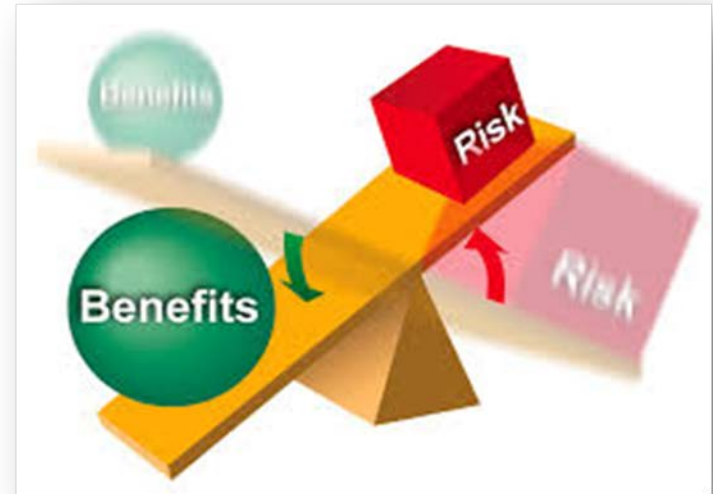
- ❖ เสี่ยงต่อ**ร่างกาย** (Physical Risks)
 - อันตรายต่อร่างกาย
 - ความไม่สะดวก/ สบายทางกาย
- ❖ เสี่ยงต่อ**จิตใจ** (Psychological Risks)
 - การได้รับความสะเทือนอารมณ์
 - ละเมิดความเป็นส่วนตัว
- ❖ เสี่ยงต่อ**สังคม** (Social Risks)
 - เสี่ยงต่อการจ้างงาน
 - เสี่ยงต่อการได้รับการกีดกัน แบ่งแยก (discrimination)
- ❖ เสี่ยงทาง**เศรษฐศาสตร์** (Economic Risks)
 - การเงินต่าง ๆ / - ค่าจ้าง เงินเดือน
- ❖ ความเสี่ยงหรืออันตราย**ทางกฎหมาย** (Law harm)
 - เช่น ยาเสพติด การพนัน ฯลฯ

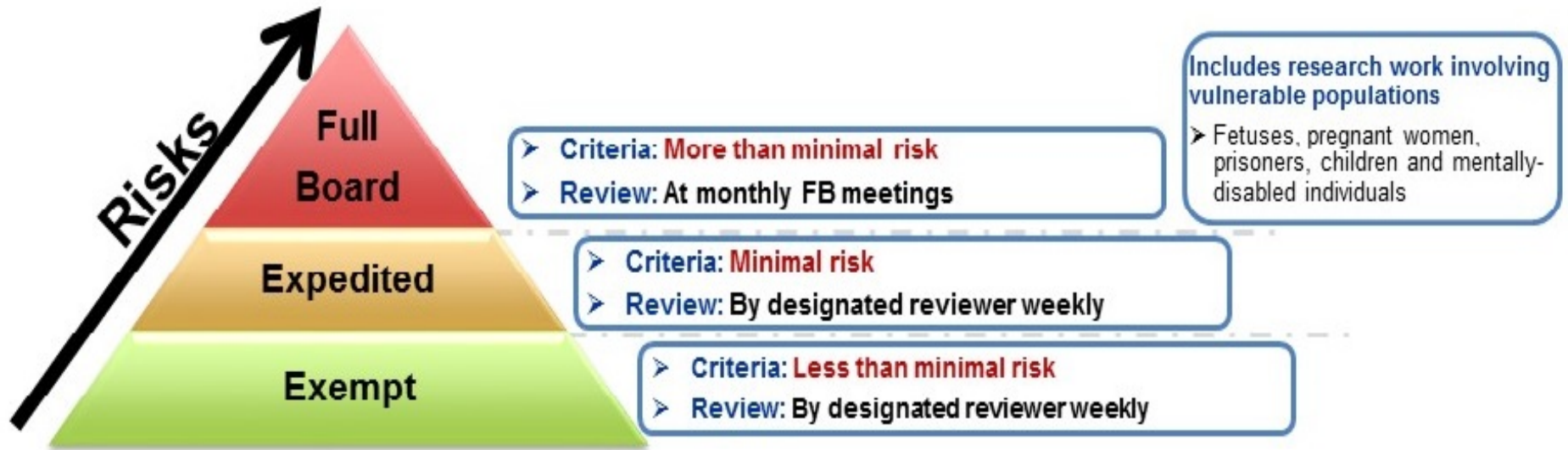

ปริมาณ/ ขนาดความเสี่ยง และคุณประโยชน์

❖ ปริมาณ/ ขนาด ของอันตราย
(Magnitude of potential harm
and potential benefit)

❖ ระยะเวลา ของความอันตราย/
ความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงในการทบทวนโครงร่างวิจัย (Risk Assessment in Protocol Review)

• Scientific Review

- ระบุและลดความเสี่ยงให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยใช้วิธีการ ออกแบบการวิจัย

- การออกแบบการวิจัยมีความสำคัญ ดังนั้นคณะกรรมการจริยธรรมฯ จึงต้องมีความรู้ด้าน วิทยาการวิจัย นักวิจัยควรต้องรู้เช่นกัน

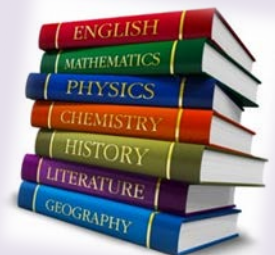
การประเมินความเสี่ยงในการทบทวนโครงร่างวิจัย (Risk Assessment in Protocol Review)

❖ การทบทวนประเด็นจริยธรรม (Ethical Review) พิจารณาทุกขั้นตอนในกระบวนการวิจัย เพราะส่งผลกระทบต่อ เพิ่มความเสี่ยง / เพิ่มประโยชน์ ต่อผู้เข้าร่วมการวิจัย

- วัตถุประสงค์ (Objectives)
- การออกแบบการวิจัย (Research Design)
- จำนวนตัวอย่าง (Number of Subjects)
- การให้โปรแกรมฯ / การรักษา/ รูปแบบการสอน ฯลฯ (Distribution and method of randomization)

- เกณฑ์การคัดเข้า/ คัดออก (Inclusion/ exclusion criteria)
- การจัดการเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ (SAE management and reporting)
- เอกสารขอความยินยอม/ ชี้แจงอาสาสมัคร/แบบวัด แบบประเมินแบบสอบถาม (Consent form & questionnaires)
- แหล่งทุน (Source of funding)

การประเมินความเสี่ยงในการทบทวนโครงร่างวิจัย (Risk Assessment in Protocol Review)

- อัตราส่วนประโยชน์ต่อความเสี่ยง ทั้งทางตรงและทางอ้อม
- ความเป็นส่วนตัว/ ความลับ (Privacy & Confidentiality)
- การปกป้องกลุ่มอาสาสมัครเปราะบาง (Vulnerable Subject Protection)
- การคัดเลือกตัวอย่างในการวิจัย
- คุณสมบัติของนักวิจัยหลัก/ นักวิจัยร่วม
- การจัดการประโยชน์ทับซ้อน (COI Management)
- การเชิญชวนอาสาสมัคร (Recruitment)
- การกำกับดูแล การประเมินต่อเนื่องของการวิจัย

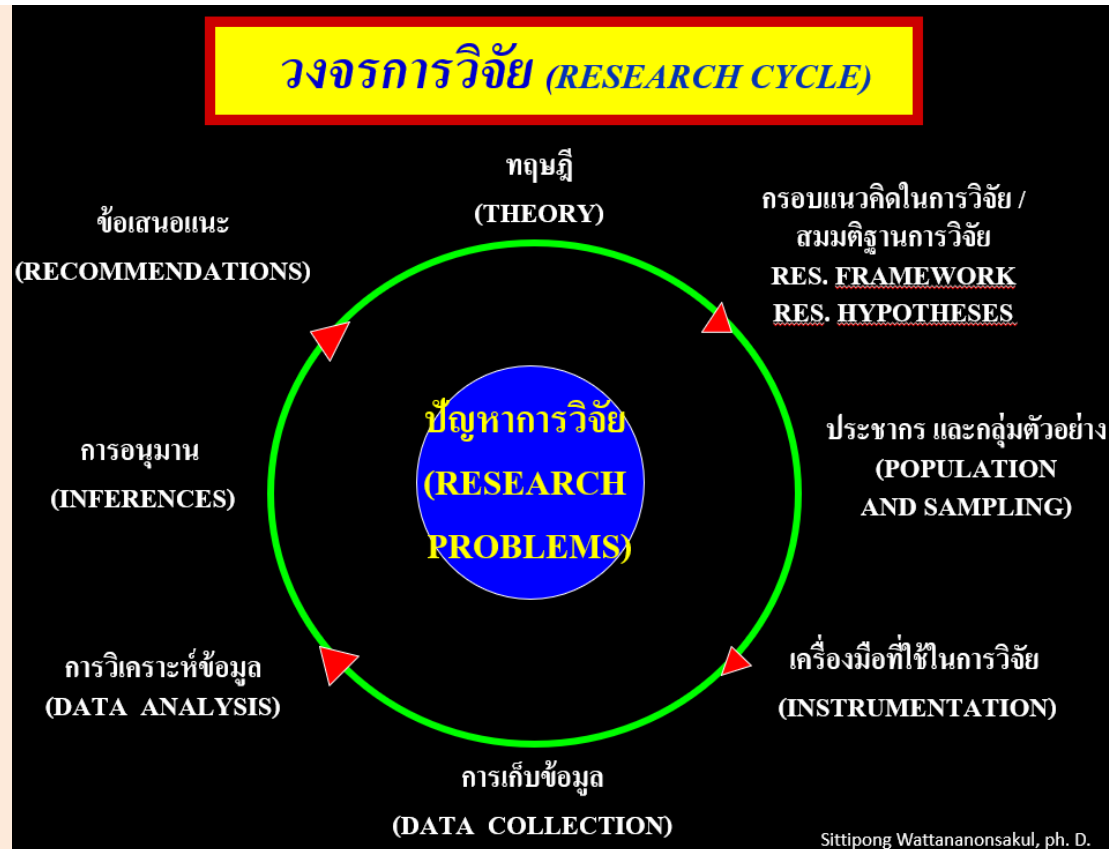
“Scientific soundness is essential to make a study ethically viable.”

รายงานเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องก่อนหน้า (Previous Information Required)

- การวิจัยในสัตว์ทดลอง
- ผลในหลอดทดลอง (in vitro testing results)
- การศึกษาในทาง คลินิกก่อนหน้า
- การศึกษาโปรแกรมฯ / การบำบัดก่อนหน้า
- การใช้หลักการแนวคิด ทฤษฎี

Literature Review

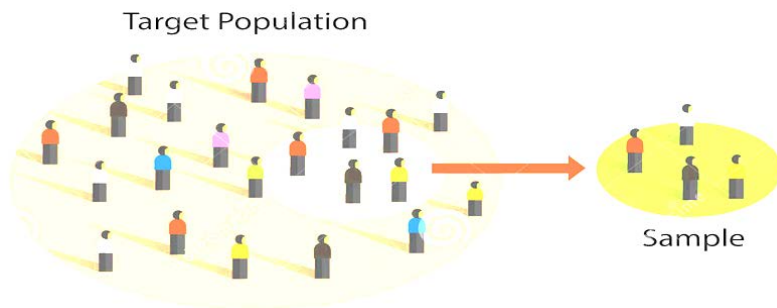

การออกแบบการวิจัย และความเหมาะสม (Appropriateness of the scientific) design

- กำหนดการสิ้นสุดโครงการ (Endpoints defined)
- ผู้เข้าร่วมอยู่ในโครงการในระยะเวลาที่เหมาะสม / เพียงพอ (Adequate duration of participation of subjects)
- ปฏิบัติกับกลุ่มควบคุมเหมาะสม (Appropriate selection of controls)
- การสุ่มเพื่อขจัดความลำเอียง (Randomization to eliminate bias)
- เกณฑ์คัดเข้า / คัดออก (Inclusion / exclusion criteria adequate)
- ขนาดตัวอย่าง/ ข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติ (Subject size and statistical assumptions)
- ปฏิบัติต่อกลุ่มเปราะบางอย่างมีมาตรการและเหมาะสม

ข้อควรพิจารณา

- นักวิจัยหลัก / นักวิจัยร่วมต้องมีความรู้
ประสบการณ์วิจัย
- หากการออกแบบมีความบกพร่อง จะ
ส่งผลให้เพิ่มความเสี่ยงต่อผู้เข้าร่วมวิจัย
- การออกแบบงานวิจัยถูกต้องตามหลัก
วิชาการ ช่วยทำให้ความเสี่ยงต่อผู้เข้าร่วม
วิจัยลดน้อยลง

- การคัดเลือกตัวอย่างที่เป็นธรรม
- ผู้เข้าร่วมวิจัย ได้ประโยชน์
- วัตถุประสงค์วิจัย เกี่ยวข้อง/ เป็นประโยชน์กับ
คน
- ระบุรายละเอียดในการออกแบบการวิจัย
ข้อมูลที่จำเป็นต่าง ๆ
- จำเป็นต้องศึกษากับกลุ่มเปราะบางหรือไม่
เช่น เด็ก ผู้บกพร่องทางปัญญา นักโทษ ผู้ป่วย
กาย จิตเวช
- สถิติวิเคราะห์
- ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
- การวิเคราะห์ผล
- ความปลอดภัยของข้อมูล

Inclusion –Exclusion Criteria

- เกณฑ์การคัดเข้า (Inclusion criteria) แสดงลักษณะกว้างๆ ของกลุ่มเป้าหมายที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย เช่น อายุ เพศ กลุ่มหญิงมีครรภ์
- เกณฑ์การคัดออก (Exclude subjects) แสดงลักษณะของผู้เข้าร่วมวิจัยที่จะไม่นำเข้าโครงการวิจัย

** กลุ่มดังกล่าวส่งผลต่อการตอบ
วัตถุประสงค์การวิจัย

** กลุ่มที่เข้าร่วมแล้วจะเกิดโอกาสความ
เสี่ยงฯ เพิ่มขึ้น

การลดความเสี่ยง (Minimize Risks)

นักวิจัย

- พิจารณาความจำเป็นกับ**การศึกษากลุ่ม**
เปราะบาง หากอาสาสมัคร ผู้เข้าร่วมฯ ที่
สุขภาพดีสามารถตอบคำถาม
วัตถุประสงค์วิจัย
- พิจารณามุ่ง**ประโยชน์**ที่อาสาสมัครพึงได้
- หลีกเลี่ยงการให้ยาหลอก (placebo)
- **ระบุความเสี่ยง** เพื่อเพิ่มมาตรการป้องกัน
- หลีกเลี่ยงการเก็บข้อมูล / ตัวอย่างเกินกว่า
ที่ระบุ / การเก็บข้อมูลเพื่อขาด
- หลีกเลี่ยงการหลอก ไม่บอกรายละเอียด
กับผู้เข้าร่วมการวิจัย
- ความเสี่ยงขจัดไม่หมด แต่ละระดับได้

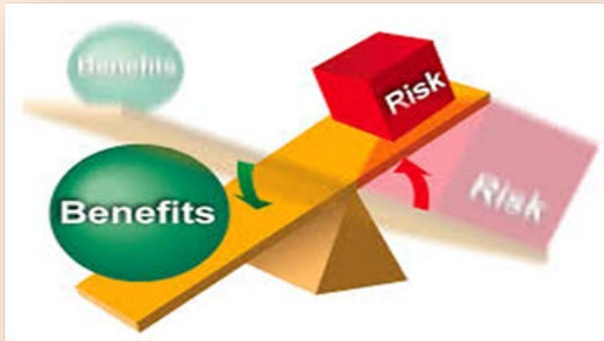
คณะกรรมการฯ

- ติดตาม ดูแล (Follow up care)
- เกณฑ์การยุติ / การถอนผู้เข้าร่วมวิจัย
- การคัดออกผู้เข้าร่วมการวิจัยฯ ที่สุ่มเสี่ยง
เกิดอันตราย
- กระบวนการช่วยเหลือ
- กำหนดคณะกรรมการความปลอดภัยเพื่อ
ดำเนินการประเมินระหว่างโครงการ
- การบริหารจัดการเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์
- การได้ประโยชน์ เสียประโยชน์ ให้ข้อมูล
ความรู้ที่เป็นประโยชน์
- กำกับงานวิจัยสอดคล้องกับหลักจริยธรรม
มาตรฐานฯ

ข้อควรพิจารณา เพื่อเพิ่มความประโยชน์และลดความเสี่ยง

พิจารณาว่าผู้เข้าร่วมวิจัย.....

- ☐ อยู่ในภาวะเสี่ยงๆ ไม่ได้ได้รับความสะดวก/ เครียด ฯลฯ
- ☐ ไม่ได้ประโยชน์ใด ๆ
- ☐ ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเป็นประโยชน์กับผู้อื่นอย่างเดียวน
- ☐ ประโยชน์สำหรับผู้ที่เป็นผู้เข้าร่วมวิจัยที่สมบูรณ์แข็งแรงดี มีหรือไม่

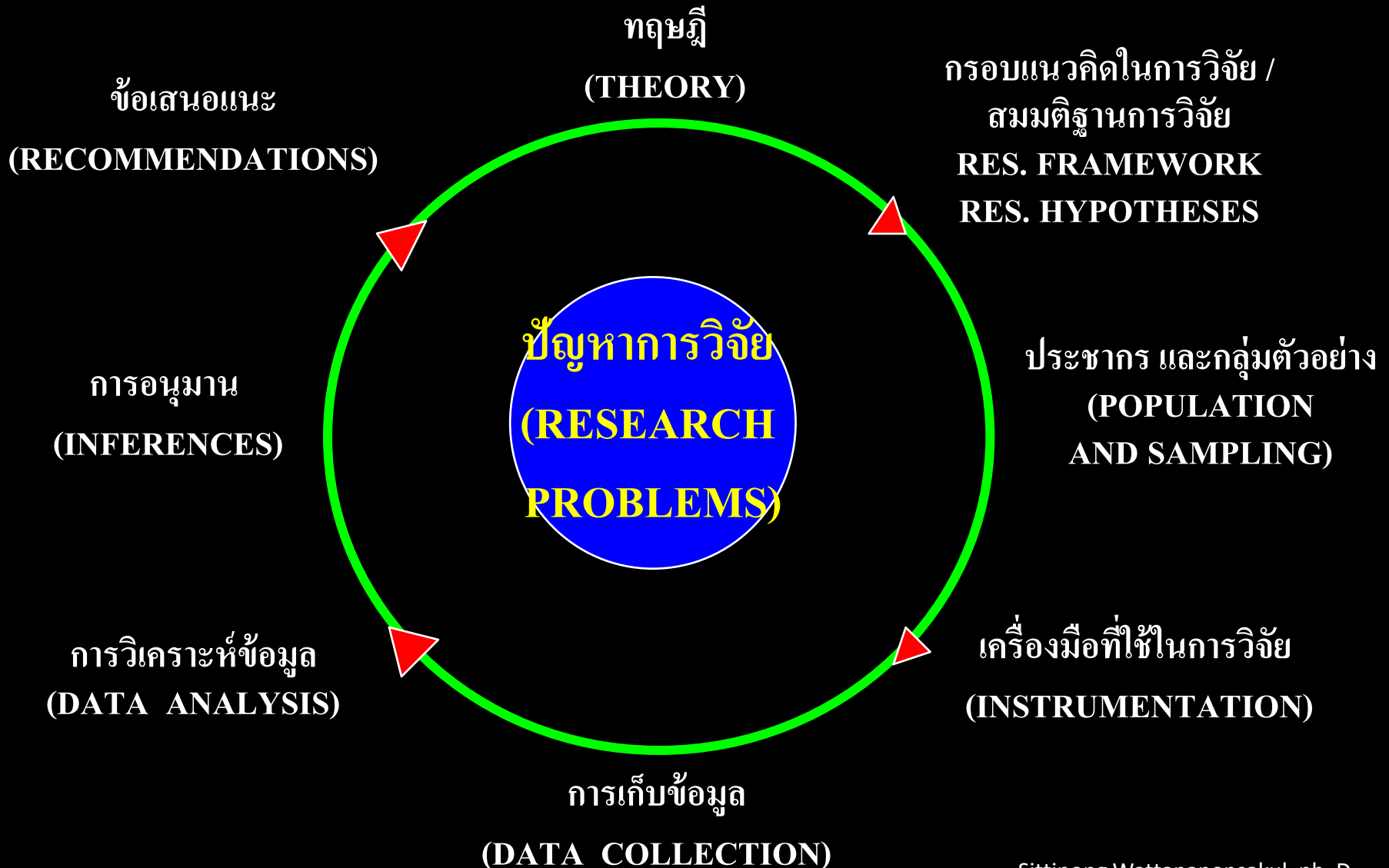

แน่ใจว่าผู้เข้าร่วมวิจัย.....

- ✓ ได้รับการแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับประโยชน์ รวมถึง ความเสี่ยงทุกประเภท อันตรายต่าง ๆ ที่อาจก่อให้เกิดได้ จากการวิจัย เพื่อประกอบการตัดสินใจเข้าร่วม
- ✓ ผู้เข้าร่วมวิจัยอยู่ในภาวะที่มีสติ สัมปชัญญะ ครบถ้วน กระบวนการขอความยินยอมจะทำให้ผู้เข้าร่วมวิจัยได้ประเมินความเสี่ยงต่อคุณประโยชน์ ได้

วงจรการวิจัย (RESEARCH CYCLE)

ประเด็นด้าน
สังคมศาสตร์
และ
มนุษยศาสตร์

- การวิจัยแบบปกปิด
- การวิจัยในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- การวิจัยทางมานุษยวิทยากายภาพและโบราณคดี
- การวิจัยเกี่ยวกับผู้ต้องขัง
- การวิจัยข้ามวัฒนธรรม
- การวิจัยเด็ก / เยาวชนในสถานศึกษา
- การวิจัยแบบมีส่วนร่วมโดยชุมชน
- การวิจัยชาติพันธุ์วรรณนา
- การวิจัยทางจิตวิทยา จิตเวชศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์
- การวิจัยมนุษยศาสตร์ วรรณกรรม ศิลปกรรม ปรัชญา ภาษาฯลฯ

ประเด็นจริยธรรมการวิจัยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

- ✓ 1. ความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนและความเป็นมนุษย์ เคารพในเกียรติ ศักดิ์ (Integrity) และศักดิ์ศรี (Dignity)
- ✓ 2. ความซื่อสัตย์(Honesty) และตรวจสอบ(Transparency)ได้
- ✓ 3. ความเคารพในความเป็นอิสระของแต่ละบุคคล (Individual autonomy)
- ✓ 4. การขอความยินยอมด้วยความเข้าใจอย่างแท้จริง (Informed consent)
- ✓ 5. การปกป้องบุคคลที่เปราะบาง
- ✓ 6. การคำนึงถึงประโยชน์และสิทธิของผู้เข้าร่วมวิจัย
- ✓ 7. การลดความเสี่ยงและอันตราย
- ✓ 8. จัดการความเสี่ยงและอันตรายให้เหลือน้อยที่สุด(Minimizing harm) ประโยชน์ให้ผู้เข้าร่วมวิจัยให้มากที่สุด (Maximizing benefit)
- ✓ 9. ผลประโยชน์ทับซ้อน (COI) ความขัดแย้ง
- ✓ 10. ปกป้องความเป็นส่วนตัว (Privacy) และการรักษาความลับ(Confidentiality) ของผู้เข้าร่วมวิจัย
- ✓ 11. การเคารพและปกป้องสิ่งแวดล้อมและคนรุ่นต่อ ๆ ไป (Future generations)